

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

26.01.2017 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

bloombergqtv.bg

✓ Сребърният фонд трябва да се използва като инвестиционен ресурс

Васил Велев, председател на АИКБ и Христина Христова в предаването „В развитие“

Единствено България забранява на Сребърния си фонд да инвестира в ДЦК на собствената си държава. Това заяви Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал, бивш член на УС на Сребърния фонд, в предаването "В развитие" на Bloomberg TV Bulgaria с водещ Вероника Денизова.

"Сребърният фонд само се нарича така. На практика той е част от фискалния резерв и макар и да има управителен съвет и цял закон за него, той не се управлява и парите стоят в централната ни банка. Когато е имало някаква доходност, тя е била части от процента. Сега, тъй като лихвените проценти са много ниски, доходността е нула".

Фондът е около 2,5 млрд. лева, а годишният бюджет на НОИ е от порядъка на 10 млрд. лева, като половината идват от осигуровки, а другата половина - от републиканския бюджет, каза още Велев.

"Факт е, че няма друга държава, при която на сребърния фонд да е забранено да инвестира в ценни книжа на собствената си държава. Само българският сребърен фонд не може да купува, нито акции, нито облигации".

Винаги е добре един такъв ресурс да се използва като инвестиционен ресурс, а не да са пари на склад, категоричен бе събеседникът. "Имаме значителен фискален резерв и може да се мисли за промяна в законодателството".

Вижте целия [разговор](#)

bloombergqtv.bg

✓ Бизнесът не е стресиран заради служебното правителство

Добрин Иванов, изп. директор на АИКБ, В развитие, 25.01.2017

Ситуацията не е извънредна - за последните три години имахме други две служебни правителства, така че бизнесът не е стресиран. Това заяви изпълнителният директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Добрин Иванов в ефира на "В развитие" с Димитър Вучев.

През тези две години на кабинета Борисов - 2 се постигна финансова стабилност, която трябва да бъде отчетена, като фискалният резерв беше много добре попълнен, каза Иванов. От голям дефицит, миналата година приключи с излишък, припомни той.

Все пак не бяха проведени почти никакви реформи, нито в здравеопазването, нито в образованието, каза изпълнителният директор на АИКБ. По думите му решението за увеличаването на минималната работна заплата до 460 лв. е незаконно, тъй като не е било съгласено с Националния съвет за тристранно сътрудничество.

[Вижте повече!](#)

investor.bg

✓ АИКБ ще обжалва повишението на минималната работна заплата

Минималното възнаграждение да се договаря между работодатели и синдикати, настоява Добрин Иванов

Решението за увеличаване на минималната работна заплата до 460 лв. е незаконно, тъй като не е съгласувано с Националния съвет за тристранно сътрудничество (НСТС). Това каза изпълнителният директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Добрин Иванов пред Bloomberg TV Bulgaria.

Припомняме, че на последното заседание на Националния съвет за тристранно сътрудничество всички работодателски организации напуснаха съвещанието, като изтъкнаха същия аргумент - решението за минималното възнаграждение вече било прието от Министерския съвет.

Добрин Иванов обяви още, че предстои да бъде внесена жалба във Върховния административен съд (ВАС), с която да се обжалва решението на кабинета за повишение на минималното възнаграждение.

„Възразихме срещу това още при приемането на бюджета за 2017 г. От години насам ръстът на минималната работна заплата изпреварва ръста на средната, а също и на производителността на труда, и на всички икономически показатели, които имат влияние върху трудовото възнаграждение“, обясни Иванов.

Той припомни, че АИКБ отдавна настоява да се приеме механизъм за определяне на минималната заплата, който да включва редица показатели. В Министерство на труда и социалната политика беше сформирана работна група, която да изработи такъв механизъм, но все още няма работещо решение, добави той.

„Ние предлагаме също така минималното възнаграждение да се договаря между работодатели и синдикати, както се договаряха и минималните осигурителни прагове. Освен това считаме, че е редно минималната заплата да се договаря по сектори“, каза още изпълнителният директор на АИКБ.

За служебното правителство и предстоящите парламентарни избори той коментира, че ситуацията не е извънредна.

"За последните три години имаме други две служебни правителства, така че бизнесът не е стресиран", посочи Иванов.

По думите му през тези две години на кабинета „Борисов 2“ е постигната добра финансова стабилност. Фискалният резерв беше много добре попълнен, миналата година приключи с излишък, припомни той.

Все пак не бяха проведени почти никакви реформи, нито в здравеопазването, нито в образованието, каза още изпълнителният директор на АИКБ. Там парите се увеличават всяка изминала година, без това да води до повишаване на здравните услуги и до подобряване на системата. В образованието също липсваше реформа, особено в областта на средното-специално и техническо висше образование. Съдебна реформа също не се случи. Остана много несвършена работа, обобщава Иванов.

[Дарик радио](#)

✓ АИКБ ще атакува в съда увеличаването на минималната работна заплата

Асоциацията на индустриалния капитал ще атакува в съда днешното решение на правителството за увеличаване на минималната заплата от 420 на 460 лева.

Това постановление определя нов размер на минималното възнаграждение, без да е спазена процедурата за консултации с работодателите и синдикатите, заяви пред Дарик Ивелин Желязков, директор "Тристранно сътрудничество" в работодателската организация.

Той прогнозира, че изплащането на минимална заплата от 460 лева ще бъде проблем за много сектори у нас. Още миналата година четирите работодателски организации обявиха, че не са съгласни с административното определяне на минимална заплата, и поискаха въвеждане на механизъм за двустранно договаряне на такава заплата по браншове.

bica-bg.org

✓ АИКБ настоява за промяна на дефиницията за малки и средни предприятия

„Асоциацията на индустриалния капитал в България настоява за промяна на дефиницията за малки и средни предприятия, така че тя да отговаря на предизвикателствата на новите икономически реалности“. Това заяви д-р Милена Ангелова, главен секретар на Асоциацията на индустриалния капитал в България и вицепрезидент на Европейски център на работодателите и предприятията с публично участие и предприятията, предоставящи услуги от общ интерес - СЕЕР (<http://www.ceer.eu/>), на форум в Европейския парламент, проведен на 25 януари, на който бе дискутирана необходимостта от осъвременяване на определението за МСП (<http://www.ceer.eu/events/eu-sme-definition-breakfast-at-the-european-parliament/>). Форумът бе организиран от членовете на ЕП г-н Херберт Ройл и г-н Жан-Пол Денано, като и г-жа Катерина Райхе, президент на СЕЕР.

В изказването си д-р Ангелова посочи, че не са редки случаите, когато малки и средни предприятия, кандидатстващи за получаване на финансиране от ЕС попадат извън обхвата на допустимите за кандидатстване по европейски програми компании, заради неадекватна дефиниция за МСП. „По настоящем, за съжаление, липсва инициатива за осъвременяване на законовата дефиниция от страна на Европейската комисия. Този проблем трябва да намери място като фундаментален въпрос в дневния ред на ЕС за подобряване на регулациите и бизнес средата за МСП“, призова д-р Ангелова.

Най-често използваната дефиниция за МСП е посочена в Препоръката на Еврокомисията от 6 май 2003 г., според която като малки и средни са определени предприятията със:

- средносписъчен брой на персонала не по-голям от 250 души;
- годишен оборот не по-голям от 50 млн. евро;
- и/или годишен общ счетоводен баланс не по-голям от 43 млн. евро.

„На основата на аргументи, свързани предимно с по-лесно администриране, Комисията ревизира дефиницията и сегашната действаща версия се базира на практика само на броя персонал. След тази ревизия определението за МСП от 2003 г. е обект на остро противопоставяне от страна на голям брой малки и средни предприятия. Те твърдо настояват критерият за списъчен брой на персонала да се

прилага единствено при обвързване с оборота или счетоводния баланс, защото в противен случай много предприятия, които всъщност не са големи, са лишени от достъп до европейските фондове“, посочи д-р Ангелова.

Наред с критиките към прилагането на критериите за МСП трябва да се подчертае, че употребата на няколко дефиниции създава потенциални рискове за нарушаване на последователността на европейските политики спрямо малките и средните предприятия и води до несъответствия и противоречия.

„Проблемът с дефиницията за МСП се задълбочава и заради остарелия ѝ характер и отчитането единствено на броя заети лица. Малките и средни предприятия в ЕС оперират на глобалния пазар в една изключително динамична бизнес среда, в условията на глобална интензивна конкуренция и развитието на нови бизнес модели. В тези условия, ограничаването на политиките за подкрепа само на базата на броя заети в подкрепяните компании, изглежда остаряло и не дава възможност да се вземат предвид различните потребности и специфики на МСП“, посочи д-р Ангелова.

„Компаниите се различават по размер, поле на действие, цели, финансиране, управление, географски и правен статус. Хората, които вземат решения, трябва да вземат под внимание това разнообразие и да се опитат да го отразят по най-подходящия начин в определението за МСП, така че да се осигурят максимални гаранции за спазване интересите на тези компании“, заяви още д-р Ангелова. На 6 февруари 2017 г. по нейна инициатива в Брюксел ще се проведе обществено обсъждане на възможностите за подобряване на ефективността на политиките за насърчаване на МСП, с участието на директори от Европейската комисия и членове на Европейския парламент, на което въпросът да бъде обсъден по-подробно.

Важни обществено-икономически и политически теми

investor.bg

✓ Румен Радев обяви състава на служебното правителство

Огнян Герджиков ще има четирима заместници, служебният кабинет започва работа на 27 януари

Със свой указ президентът Румен Радев назначава от 27 януари 2017 г. служебно правителство на Република България, съобщават от пресслужбата на държавния глава.

Служебното правителство е в следния състав:

Огнян Стефанов Герджиков - служебен министър-председател;

Илко Тодоров Семерджиев - служебен заместник министър-председател по социални политики и служебен министър на здравеопазването;

Стефан Динчев Янев - служебен заместник министър-председател по вътрешен ред и сигурност и служебен министър на отбраната;

Малина Валентинова Крумова - служебен заместник министър-председател по европейските фондове;

Деница Златкова Златева - служебен заместник министър-председател по подготовката на българското председателство на Съвета на ЕС-2018;

Пламен Димитров Узунов - служебен министър на вътрешните работи;

Кирил Миланов Ананиев - служебен министър на финансите;

Гълъб Спасов Донев - служебен министър на труда и социалната политика;

Спас Владимиров Попниколов - служебен министър на регионалното развитие и благоустройството;

Николай Денков Денков - служебен министър на образованието и науката;

Ради Драгнев Найденов - служебен министър на външните работи;

Мария Енчева Павлова - служебен министър на правосъдието;

Рашко Любомиров Младенов - служебен министър на културата;

Ирина Стойнова Костова - служебен министър на околната среда и водите;

Христо Георгиев Бозуков - служебен министър на земеделието и храните;

Христо Владимиров Алексиев - служебен министър на транспорта, информационните технологии и съобщенията;

Теодор Венков Седларски - служебен министър на икономиката;

Николай Ангелов Павлов - служебен министър на енергетиката;

Стела Иванова Балтова - служебен министър на туризма;
Даниела Станимирова Дашева - служебен министър на младежта и спорта.

[Българско национално радио](#)

✓ ЕК поставя 17 условия за евентуалното отпадане на мониторинга, става ясно от заключенията в доклада

Еврокомисията ще направи оценка на постигнатото в края на тази година

Европейската комисия обеща да прекрати мониторинга по правосъдие и вътрешни работи за България, ако властите у нас изпълнят 17 специфични препоръки. Тя дава срок до края на годината, когато отново ще направи оценка на резултатите. Показателите за реформи са изпълнени в задоволителна степен, според заключението на доклада. През последните десет години цялостният напредък не беше толкова бърз, колкото се очакваше, и продължават да съществуват редица значителни предизвикателства. Новото правителство ще трябва да доведе реформата до сигурни необратими резултати. Ето защо ЕК предлага 17 ключови препоръки, които да очертаят пътя към временното прекратяване на наблюдението по отделни показатели, а след това и към приключването на процеса по Механизма за наблюдение. Сред условията са публични отчети на Главния прокурор за разследванията и повдигнатите обвинения и на ВКС и Министерството на правосъдието за осъдителните присъди за корупция по високите етажи на властта. Повтаря се искането за нов антикорупционен закон и специализиран нов ефективен орган за борба с корупцията. Настоява се за прозрачен избор на новия ВСС и на магистратите в системата, с механизъм за отчетност и мнение на неправителствения сектор. Гаранции за независимост на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество. Еврокомисията ще направи оценка на постигнатото в края на тази година и ще прецени дали да предложи на правителствата на ЕС да подкрепят прекратяване на наблюдението.

[dnes.bg](#)

✓ "Язаки" инвестира 45 млн. в завод у нас

В България ще се произведат ел. инсталации за вграждане

Министерският съвет в оставка одобри проект на меморандум за разбирателство с инвеститора "Язаки България" ЕООД относно изпълнение на инвестиционен проект – завод за производство на кабелно оборудване Хасково/Димитровград. Проектът предвижда изграждане на завод за производство на електрически инсталации за вграждане в автомобили "Мерцедес", клас А и клас Б, на "Даймлер", съобщи от правителствената пресслужба. Той ще бъде разположен край с. Крепост, община Димитровград. Очаква се производството да започне през април 2017 г.

Инвеститорът е заявил инвестиция в размер на 45 500 000 лв., която ще бъде реализирана на няколко етапа в периода до 2019 г. Очакваният брой новооткрити работни места, пряко свързани с проекта, ще бъдат 3150.

За осъществяване на проекта държавата ще предостави пакет от административни и финансови насърчителни мерки.

[в.Сега](#)

✓ Бивши казарми стават индустриални зони

Индустриалната зона в Божурище ще се разшири със 115 декара. На последното си заседание вчера Министерският съвет в оставка отне от Министерството на отбраната терен в местността Матерка край село Гурмазово. Имотът, застроен с 29 сгради, ще мине в капитала на "Национална компания Индустриални зони". С прехвърлянето му ще бъдат осигурени нови терени за инвеститорите. Зона Божурище е сред най-атрактивните за разполагане на производствени бази на някои от големите инвеститори у нас. Тя бе създадена през 2012 г. и заради близостта си до столицата е сред най-бързо развиващите се в България.

В същото време част от останалите проекти на държавната компания засега са подминавани от инвеститорите. За зони в развитие от дружеството сочат Бургас, Варна, Карлово и бившите казарми в плевенското село Телиш.

С вчерашно решение на правителството военен имот получи и индустриалната зона в Бургас, макар тя все още да не е действаща. На община Бургас бе прехвърлена собствеността на летището в село Равнец, като целта е там също да се обособят икономически зони. С изграждането на индустриален парк ще бъдат разкрити нови работни места, ще бъдат привлечени инвеститори, което ще окаже благоприятно влияние върху развитието на бизнеса и на региона като цяло, написаха от правителствената пресслужба.

И казармите в Айтос преминават в собственост на местната власт. Намеренията на общината тук са малко по-различни. Имотите ще се използват за проекти в сферата на спорта, образованието и културата.

[в.Труд](#)

✓ Задава се ново пиково потребление на ток заради студа в петък

Понижение на температурите до минус 20 градуса и ново пиково потребление на ток се очаква в петък.

От Комисията за енергийно и водно регулиране успокоиха, че няма опасност за изгаряне на битовите електроуреди заради по-високата консумация и натовареността на мрежата.

Регулаторът проверява ЧЕЗ, ЕВН и „Енерго про“ как фактурират употребения ток и дали подстанциите на трите енергодружества подават електроенергия на домакинствата в рамките на стандарта, информира БНТ.

От Енергийния системен оператор отчитат, че електроцентралите работят на пълна мощност. Остава проблемът с липсата на вода в язовирите, поради което ВЕЦ-овете не могат да компенсират по-високото потребление. Затова от Българския енергиен форум съветват да изключваме излишните електроуреди в пиковите часове вечер.

„Ние правихме една сметка, че ако 100 000 човека – домакинства, изключат по един реотан между 6 и 8, да кажем един реотан е 2 киловата грубо, това са 200 мегавата генериращи мощности. Това е напълно достатъчно да се овладее пиковото натоварване, което се очаква да бъде винаги около 19 часа, винаги тогава идва“, обясни Иван Хиновски, председател на български енергиен форум.

[в. 24 часа](#)

✓ Отлагат концесията на две летища за новото правителство

Оферти за София и Пловдив ще се подават до май

Министърът на транспорта в оставка Ивайло Московски е удължил срока за подаване на оферти за концесията на летище София до месец май. Това каза той пред „24 часа“ след заседанието на правителството. „Служебното правителство няма ангажимент да взема каквото и да е решение за концесията на летището. Разбира се, силово ако получат някакво нареждане, могат да спрат процедурата“, заяви министърът в оставка. Това е трето удължаване на срока за летище София, заявиха от министерството на транспорта. Предшното отместване бе обявено на 18 ноември, след като депутати от БСП поискаха спирането на концесията. Московски, съгласувано с премиера Борисов, не я спря, а удължи срока до 31 януари. Формалната причина е искане от инвеститори - този път от летищния оператор на аеропорта в Манчестър. А иначе след скандала с депутатите от БСП Московски попита откъде да се вземат 600 млн. лв. за погасяване на дълговете на БДЖ и за купуване на нови влакове. Пред „24 часа“ Московски заяви, че до май е удължил и срока за офертите за концесията на летището в Пловдив. Оставяме сектора относително балансиран, голямата нерешена тема е задлъжнялостта на железниците. Има опция, която позволява да бъде решен въпросът - концесията на софийското летище, посочи той.

[dnes.bg](#)

✓ От март у нас стартира информационното бюро по Плана "Юнкер"

Проект на българска компания в т.нар. прозорец на инфраструктурни проекти е в напреднал стадий на разглеждане
Информационното бюро по плана "Юнкер" у нас ще бъде открито през март. Това коментира ръководителят на Представителството на ЕК в България Огнян Златев в ефира на Bloomberg TV Bulgaria.

България има ресурс да привлече около 1,2 млрд. евро по плана "Юнкер", смята той. От една страна, се наблюдава активна бизнес среда, а от друга - наличието на бизнес организации, добра воля и възможности за консултиране от страна на Европейската инвестиционна банка, обясни той.

Златев коментира още финансирането на проектите на малките и средните предприятия по плана "Юнкер". "Само за по-малко от една година от стартирането на плана "Юнкер" в България има подписани 10 споразумения с различни български банки, които могат да осигурят евтино финансиране за малки и средни предприятия", отбеляза експертът.

"Искаме да видим добро представяне на страната ни не само в т.нар. прозорец за малки и средни предприятия, но и в този за инфраструктурни проекти. Към момента в процес на разглеждане са три проекта на български компании, един от които е в доста напреднал стадий, обяви още Златев.

[в. 24 часа](#)

✓ Горанов: Излишъкът от близо милиард лева за януари е заради по-добри приходи

Бюджетът за 2016 г. на плюс 1,5 млрд. лв.

Излишъкът от близо 1 млрд. лв. за януари е, защото събираме приходи. Това каза министърът на финансите Владислав Горанов пред "24 часа" след последното заседание на правителството. Пред министрите си и камерите премиерът в оставка Бойко Борисов съобщи на министрите си, че излишъкът към януари ще стигне милиард и допълни, че се надява опонентите им да достигнат техните резултати. На заседанието кабинетът одобри и доклад за касовото изпълнение на държавния бюджет за 2016 г. Основното в доклада се знае, това е излишъкът от 1,5 млрд. лв. за миналата година, каза Владислав Горанов. А в съобщението на правителствената пресслужба се съобщава, че 2016 г. е първата фискална година след 2008-а. с фискален излишък, той е 1,472 млрд. лв. (1,6% от прогнозния БВП). Формира от дефицит по националния бюджет от 743,1 млн. лв. и излишък по европейските средства в размер на 2,215 млрд. лв. За сравнение, за 2015 г. е отчетен дефицит по консолидираната фискална програма в размер на 2,485 млрд. лв. (2,8% от БВП). Като дял от БВП бюджетната позиция се подобрява с 4,4% пункта, съобщават от кабинета. Резултатите за 2016 г. са заради по-добрите приходи и по-ниските разходи спрямо плана за годината. Приходите са 33,953 млрд. лв., или 102,8% спрямо годишните разчети, сравнено с предишната година нарастването е с 1,753 млрд. лв., или с 5,4%. Ръстът идва от по-високи данъчни и неданъчни

постъпления, които са с 2,49 млрд. повече, докато възстановяването на средства от ЕК е по-малко. Постъпленията от данъци нарастват с 8,2%. Ръст отчитат и приходите от акцизи, те са 4,8 млрд. лв. (102,9 на сто спрямо разчетите), сравнено с 2015 г. увеличението е с 6,2 на сто. Приходите от социално и здравноосигурителни вноски са 7,317 млрд. лв. - 102,6% спрямо разчетите, сравнено с 2015 г. увеличението е с 5,3 на сто. Разходите, включително вноската на България в бюджета на ЕС, за миналата година са 32,48 млрд. лв., което е 93,3% от разчетите за 2016 г. Вноската на България в бюджета на ЕС е 859,5 млн. лв. Фискалният резерв към 31 декември 2016 г. е 12,9 млрд. лв. - 11,1 млрд. лв. депозити в БНБ и банки и 1,8 млрд. лв. вземания от фондовете на ЕС за сертифицирани разходи, аванси и др.

Дневник

✓ Митниците отчетоха с близо 50% повече задържани нелегални цигари

През 2016 г. агенция "Митници" внесе в държавния бюджет 8.255 млрд. лв. приходи от мита, ДДС при внос, акцизи и глоби. Сумата е с 2.4% над постъпленията през 2015 г. и с 3.5% над предвиденото в закона за бюджета, се казва в отчет на институцията за годината.

Приходите от акцизи са 4.878 млрд. лв. Постигнатият резултат надвишава с 6.8% приходите от акциз, събрани през 2015 г., и с 4.4% - планирания им годишен размер.

В отчета се констатира повишаване на ефективността на митническото разузнаване и разследване. Задържани, иззети и обезпечени са стоки с оценена пряка щета за бюджета за 21 млн. лв., както и валута и благородни метали на стойност над 5 млн. лева.

Делът на потребяваните в страната нелегални цигари е намалял с 5.3 процентни пункта от 13.4% през второто тримесечие на 2015 г. до 8.1% през същото тримесечие на 2016 г.

През изминалата година митничарите са задържали над 43.9 млн. къса нелегални цигари, което е с 47.0% повече в сравнение с предходната година. Задържаният на нелегален тютюн за пушене е с 80% повече или общо 51 722 кг. "Този резултат отразява усилията на митническата администрация за ограничаване на нелегалната търговия в една сравнително нова ниша, появила се в отговор на нарастващите цени на тютюневите изделия", се посочва в отчета.

440 000 л са енергийните и над 289 000 л са алкохолните продукти, за които е установено нарушение на акцизното законодателство.

Общото количество наркотични вещества и прекурсори, задържани от Агенция "Митници" през 2016 г. възлиза на над 3 721.655 кг в 99 случая. Увеличението на задържаните количества е три пъти, а на случаите с 10 на сто.

Изминалата година бележи ръст от 40% и при заловените количества хероин (360 кг в 18 случая).

През изминалата година марихуаната е била най-често задържаният вид наркотик на границите на страната. П Предотвратени са 21 опита за нелегален трафик и са задържани общо 636.701 кг марихуана. Това количество е със 17% по-голямо в сравнение със задържаното през 2015 г.

При 15 случая са задържани 57.986 кг кокаин. Нов момент са залавянията на значителни за България количества кокаин, превозвани с товарен сухопътен транспорт от Западна Европа през или за България. Пример за това са задържаните от митническите органи количества на вход в страната на "Калотина" (23 кг) и ГКПП "Кулата" (26 кг).

Капитал

✓ Кредитирането нараства трети месец поред

Подобна тенденция не е имало от лятото на 2014 г.

Кредитирането на бизнеса и домакинствата нараства трети месец поред, показват данните на Българската народна банка към края на 2016 г. Тенденцията за първи път бе регистрирана през октомври миналата година, като оттогава насам процентът на годишното увеличение на сумата постепенно нараства. Това е първото трайно повишение на общата сума отпуснати заеми от лятото на 2014 г. насам.

Ефектът на ниските лихви и растежа

Събуждането на кредитирането у нас със сигурност е подпомогнато от ниските лихви и активизирането на българската икономика. Общата сума на кредитите, отпуснати за нефинансовите предприятия от частния сектор, нараства с 0.3% в сравнение с края на 2015 г. до 30.6 млрд. лв., въпреки че намалява в сравнение с предходния месец с 418 млн. лв. Увеличение на годишна база регистрира и сумата, одобрена като кредити за потребление от физически лица, еднолични търговци и нетърговски организации. Тя достига 7.3 млрд. лв., което е с 0.6% повече в сравнение с декември 2015 г.

Най-осезаем обаче е ръстът при жилищното кредитиране, при което увеличението е с 1.4% на годишна база до общо 8.8 млрд. лв. Общата сума на кредитирането на частния сектор, включително други кредити, овърдрафт и кредитиране на други финансови институции, е 50.5 млрд. лв., като нарастват с 1.5% на годишна база.

Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно от нетните продажби на кредити от други финансови институции, чийто обем за последните 12 месеца е 225.7 млн. лв. Прехвърлените на трети лица кредити, които са изключени от балансите на банките, наброяват общо 261 млн. лв., което е двойно по-малко, отколкото са били през 2015 г. Обратно изкупените кредити възлизат на 35 млн. лв.

Рекорден ръст на депозитите

Спестяванията, които гражданите държат в банковата система, продължават да се увеличават със значителни размери, въпреки че доходността по тях е под 1% в продължение на повече от година. Само през декември обемът на депозитите на физически лица и нетърговски организации в банките се е увеличил с над 900 млн. лв. За сравнение - приблизително толкова е цялата сума, която българските взаимни фондове управляват. Общата сума вече наброява 45.4 млрд. лв., което е с 6.6% ръст на годишна база. За последните шест години сумата на спестяванията на гражданите в българските банки се е увеличила с 2/3 от предходния си обем, който към края на 2010 г. възлиза на 27.3 млрд. лв.

При бизнеса размерът варира силно в зависимост от необходимостите на компаниите от оборотни или средства за реализиране на инвестиционни намерения. Въпреки това и при тях се наблюдава повишаване за втора година поред на спестяванията в банковата система, като понижението, регистрирано към края на 2014 г., може да се отнесе към фалита на Корпоративна търговска банка. При физическите лица подобен ефект липсва, тъй като над 98% от спестяванията бяха върнати отново в банковата система след изплащането на депозитите от страна на Фонда за гарантиране на влоговете в банките.

[Медианул](#)

✓ Протестиращи гръцки фермери струпват техника по пътя към Промахон

Гръцки фермери струпват трактори в посока на пункта Промахон по протежение на магистралата между Серес и Солун, съобщи в четвъртък БНТ.

Земеделците, които от няколко дни започнаха да излизат по пътищата в знак на протест срещу данъчната и пенсионна политика на правителството, са разположили техника в района на Левконас, където има и полицейски части, за да улесняват трафика на преминаващите моторни превозни средства. Органите на реда обаче засега не спират протестиращите, отбелязват местни медии.

Проблем е, че фермерите не са единни и затова сме в непрестанен диалог с тях, за да постигнем съгласие, каза пред обществената телевизия ЕРТ 1 заместник-министърът на аграрното развитие Янис Циронис.

Фермерите се готвят да устроят блокада в района на атинското предградие Никея. Организаторите на протестите са отправили покани към фермерите от Лариса и областта Тесалия, за да се включат в блокадата, добавя БНТ.

[investor.bg](#)

✓ Работниците емигрират от Източна Европа, пенсионерите остават

Най-новите членки на ЕС са изправени пред икономически упадък, ако не успеят да привлекат работна ръка

В град Паневежис в Северна Литва новата фабрика на норвежкия производител на облекло Devold не успява да запълни 40 от своите работни места, около една осма от общия брой. И това не е защото работниците в Паневежис са много придиричиви, а защото са все по-малко. В местните училища учениците са около наполовина по-малко в сравнение с преди десет години, пише списание The Economist.

Подобни неволи са все по-често срещани в Централна и Източна Европа, където нивата на раждаемост са ниски, а емиграцията - голяма. Бившите комунистически страни, които се присъединиха към Европейския съюз след 2004 г., мечтаеха бързо да се превърнат в Германия или Великобритания. Вместо това обаче голяма част от работната им сила се изнесе към Германия или Великобритания.

Населението на Латвия в трудоспособна възраст е намаляло с една четвърт от 2000 г. насам, а една трета от завършилите университет между 2002 и 2009 г. са емигрирали до 2014 г. Анкети сред български студенти по медицина пък сочат, че около 80-90% от тях планират да емигрират, след като завършат образованието си.

Загубата на работници в Литва излиза скъпо, казва икономистът Стасис Якелюнас. Паричните преводи от емигрантите и европейските средства за подобряване на инфраструктурата помагат, но недостигът на работна сила обезкуражава чуждите инвеститори и спъва икономическия растеж.

Според изчисления на Международния валутен фонд някои страни от Източна Европа са изгубили между 0,6 и 0,9 процентни пункта от годишния ръст на брутният си вътрешен продукт (БВП) в периода 1999-2014 г. До 2030 г. БВП на глава от населението в България, Румъния и някои балтийски страни може да бъде с 3-4% по-нисък, отколкото би бил без емиграция.

Всичко това застрашава публичните финанси. Пенсиите, които формират около половината от социалните разходи в Източна Европа, са най-голямото притеснение. През 2013 г. в Латвия е имало по 3,3 души в трудоспособна възраст за всеки човек на възраст над 65 години - приблизително същото съотношение като във Великобритания и Франция. До 2030 г. обаче това съотношение се очаква да падне до малко над 2 - ниво, което Великобритания и Франция няма да достигнат преди 2060 г.

Правителствата вдигат пенсионната възраст (с изключение на Полша, която безразсъдно я понижи). Пенсиите в тези страни са много ниски, което не дава възможности за намаляването им. Като дял от БВП социалните разходи в България, Румъния и балтийските страни са равни на приблизително половината от тези в много от по-богатите европейски страни.

Правителствата в региона се опитват да привлекат емигрантите си обратно в родината, вдъхновени от успешни подобни инициативи в Ирландия и Южна Корея. Даумантас Сименас, мениджър на свободната икономическа зона в Паневежис, обяснява връщането си от Великобритания в родината с програмата "Създай за Литва", която търси подходящи държавни

назначения за образовани литовци от диаспората. Намирането на работа е направило решението за връщане по-лесно, казва Сименас. Освен това "у дома си е удома", допълва той.

Дали подобни усилия могат да преобърнат тенденцията, е съмнително. Програмата "Създай за Литва" е върнала в страната над 100 души от началото си преди пет години, обяснява Милда Даргузайте, която стартира програмата, след като напуска работата си в инвестиционна банка в Америка и се връща за държавен пост във Вилнюс. Сред завърналите се има депутат, заместник-кмет и съветници на премиера.

Привличането обратно на доктори и инженери обаче е по-трудно. Проучванията сочат, че квалифицираните работници от Източна Европа са привлечени в чужбина основно от качеството на институциите там като добри училища например. По-добрите социални помощи имат по-голямо значение за неквалифицираните работници. Данните за завръщащите се емигранти са оскъдни, но скорошно проучване на МВФ сочи, че те са малко, в някои страни те са едва 5% от тези, които са заминали.

Фирмите се приспособяват към недостига на подходящи служители. На бизнес конференция в България работодатели заявиха, че се налага да вдигат заплатите, за да привлекат работници от все по-далечни населени места. В България и балтийските страни заплатите растат по-бързо от производителността през последните пет години - тенденция, която прави износа по-слабо конкурентен.

Това може да се промени. По-високите разходи за труд оказват натиск върху фирмите да автоматизират процесите, казва Рокас Граяускас, икономист в Danske Bank. Във фабриката на Devold много от операциите, по-рано извършвани на ръка, като например изрязването на платовете в подходящи форми, вече се изпълняват от роботи.

Някои страни пък се подготвят за друго решение в лицето на имигрантите от по-бедни съседни страни. Населението на Естония е нараснало през 2016 г. за втора поредна година благодарение на пристигащите от Украйна, Беларус и Русия, след като намаляваше стабилно след 1990 г.

Имиграцията обаче може да не успее да компенсира изтичането на мозъци. Почти всички от общо 400 хил. украинци, които са получили разрешителни за пребиваване в Полша през 2015 г., работят в селското стопанство, строителството или като домашни помощници. В контраст на това около 30% от полските емигранти имат висше образование - приблизително два пъти по-висок дял от общото население на Полша.